

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petič-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 15 gl. — kr
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 13 gl. — kr
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne šteč. veljajo 7 kr. Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Najzalgja mestna olepšava.

Kdor je pred 20 leti videl našo belo Ljubljano, bi se kar zavzel in začudil, ko bi jo zdaj zopet zagledal; tako je spremenila svoje lice. Veliko res se je storilo za olepšavo okolišča in sprehodov; veliko se je zgodilo po mestu, po cestah, po ulicah itd. Ljubljanka ima svojo globoko in prostorno strugo z lepim mostom za gradom, kadar se ji ravno ne zljubi skoz mesto peljati vse zaloge gorskega dežja in močvirne mokrote; mesarji imajo novo mesnico, siroteji novo krasno sirotišnico, varčni imajo novo hranilnico, pobožni novo cerkev, ukaželjni dvojno novo šolo in obeta se jim še tretja in četrt; celó smeti imajo svojo novo ekvipažo (kola preglasna). Pri vsem tem pa se še zmiraj kaj novega omisli in zlasti sedanji odbor za olepšavo mesta je kaj izveden in uren, delaven in podvzeten.

In vendar nismo še zadovoljni! Radi pridimo, da je Ljubljana podobna krasno in okusno oblečeni nevesti; vendar moder ženin ne gleda tolikanj na zunanji lišp, nad vse mu je cena dušne lepote. Tudi mi bi mogli še le tedaj biti popolnoma zadovoljni z lepoto našega mesta, ko bi ta krasota ne bila le zunanja, marveč, ko bi se to doživeli, da bi tisti tisuči ljudi, ki tu bivajo, bili res dobrega, blagega srea, istinito olikani poštenjaki!

Da, gospoda! ta, ta stran mestne olepšave bi potrebovala krepkodušnega odbora, vsestranskega prevdarka, dobro premišljenih predlogov! Kaj nam Ljubljana brez dobrih Ljubljančanov?!

Naj omenimo le dvoje ali troje stvari, ki so prav posebno zoperne zdravemu očesu.

Nadležnim beračem in nagnjusnim žganjarjem so nujno potrebne drugačne postave. Za koliko odstotkov bi bila lepša Ljub-

ljana, ko bi se ta ljulika prav s korenino potrebila!

Morda bo kdo ugovarjal, da katoliškemu listu se ne spodobi pisati zoper reveže, še zagovarjati bi jih moral in jim usmiljenje nakanjati. O gotovo smo in ostanemo zagovorniki revežev in gorko priporočamo usmiljenost premožnim; dobro vemo, da reveži bodo zmiraj med nami, in da brez ljubezni in usmiljenosti si krščanstva še misliti ne moremo: a tudi brez modrosti si pravega krščanstva misliti ne moremo. Takrat, ko se je krščanstvo pričelo in je bilo v najlepšem cvetju, skrbelo se je za reveže, a skrbelo se je z modrostjo v gotovem redu! Cerkevno predstojništvo je nalašč izvolilo modre može, da jim je skrb za ubožce izročilo. Kakor pa se zdaj berači podpirajo, se nam ne zdi modro, ker se jim več škoduje nego koristi.

Ni še dolgo temu, kar smo povdarjali važnost „beraškega vprašanja“ in rekli, da bi ne smelo biti dovoljeno prosjaštvo vsakemu, komur se zljubi, ker se že za pošten stan „spričevalo“ zahteva. Najprej toraj bi bilo treba lenobne prosjake, ki so še močni in za delo zmožni, odločiti od pravih revežev, ki so v svoji nezmožnosti res pomoči potrebni. Prvim naj bi se pomoč odrekla, pa delo posililo; slednjim pa naj bi se tudi prepovedalo od hiše do hiše hoditi. Sploh naj bi se denar nobenemu beraču ne dajal v roke, ker skušnja uči, da ga ne znajo rabiti, ampak le v smrdljivem žganji vtopiti. Tudi takih reči naj bi ne dobivali, ki jih lahko v denar spremenijo; kajti premnogokrat se zgodi, da prodajo in zapijó obleko, ki so jo v dar dobili. Krščanska usmiljenost naj bi jim skrbela za hrano in stanovanje, ako ga nimajo. V mnogih krajih že enako ravnaajo tako zvane „protiberaške“ družbe. — Tudi na

to bi bilo gledati, da bi ne prihajali od drugod nepoznani berači, ampak vsaka srenja naj bi za svoje reveže skrbela, v posebnih okoliščinah in nesrečah morda še drugje poprosila, beračev pa ne pošiljala s spričevali po svetu. Koliko po nekterih vzlasti duhovskih hišah bolj plahi stanovniki trpijo, to je nedopovedljivo.

Še več bi se dalo doseči, ako se red napravi gledé „žganjarskih besnic“; kajti tu bi bil dvojni dobiček: imoviti ljudje bi ne zapravljali brez potrebe in bi ne prišli tako lahko z družino vred na beraško palico, berači pa bi ne imeli prilike tako urno zavreči sprošenega daru v lastno dušno in telesno pogubo. — Lepo je, če so ulice in ceste snažne, prijetno, če so hiše čedne, koristno je, če se skrbi za snago gledé gnojnice ali stranišč; pa še stokrat koristniše in potrebnije bi bilo, pridno pometati človeške smeti po takih pivnicah ter iz njih izkudati in prekaditi gnoj in izvržek človeške družbe. To je že precej ostra beseda, pa še veliko ostrejše bi moral rabiti, ko bi hotel naznaniti, kako zelo kazijo ti žganjarski brlogi, ki so razpostavljeni po vsih delih Ljubljane, lepoto našega sicer res prijaznega mesta.

Kako in kaj je početi, da se tej dvojni strašni „dedekoraciji“ v okom pride, naj bi skrbel ravno ad hoc postavljeni „olepševalni“ odbor, v katerem naj bi se krepko podpirali vladni, mestni in duhovski (na pr. iz družbe sv. Vincencija) zastopniki. Vse se dá doseči, če se le resno hoče.

Tretja reč, ki lepoto mesta kazi, je „pohujšanje“, ki je nastalo sem ter tje že tako očitno, da se boljši starši že bojijo z otroci na sprehod v nekatere kraje. O, tu bi imel imenovani odbor kaj koristno nalogo! Zarad raznih delalnic in tovarnen se je v Ljubljano

Listek.

Popotne črtice iz domačije.

(Dalje.)

V Kokro toraj! Slišal sem o tej dolini že marsikaj, a tam še nisem bil nikdar, akoravno je eden mojih sošolcev, zdaj c. kr. stotnik tam pri mežnarji doma. Enkrat sem bil svoj čas že blizu njega, pa do tje nisem prišel.

Kokra je vas in dolina, po kateri teče bistra Kokrica. Ob nji se vije memo posamezno stoječih in razstresenih hiš kaj priležna in oglašena cesta ob strmih hribovji, kakoršno vidiš le v najbolj divji naravi. To so ti skale, da ti zamrgoli po vseh udih, če si misliš, da bi se utegnile vdreti na cesto (kar se tudi po večkrat res zgodi), to so plazovi, ki, če s svojo močjo pritisnejo navzdol, utegnejo odriniti vso cesto v bistre, zelenkaste valove Kokrice! Ob poti erli iz več krajev bistra studenčnica iz skalovja

in to, pa šumenje, a tu in tam precj močno bobnenje potoka, čez katerega je narejenih več brv in mostičev, stori, da se ne čutiš samega. Na obeh straneh se dvigajo strmi, obraščeni hribi in pa strašno skalovje, kjer ni življenja, kjer gnjezdijo le orli, kanje in morda divji golobi, kjer se ob solncu greje morda le še kak kušar, martinček ali gad. Res, veličastno, divje romantično je vse to!

Ura moja kazala je dve popoldne, ko sem z grada dol prišel po zelo kamniti in robati poti na cesto v dolino. Vreme ni bilo nič kaj prijazno, čemerna megla mi še celó ni privoščila gledati glav kolikaj visokih hribov. Cesta bila je ta dan samotna, le par popotnikov sem srečal; kar mi je bilo pa posebno všeč, bilo je prijazno pozdravljanje. Ob cesti je — kakor sploh po gorenjskih dolinah, — postavljenih več znamenj s priprostimi slikarjimi, ki v slabem jeziku pripovedujejo popotniku, da se je tu kje kdo povozil, s kake skale padel ali se sploh ponesrečil; da bi bil pa kdo kedaj

tu ubit ali napaden po hudobnem človeku, o tem se nič ne bere in ne sliši, akoravno je ta cesta glavna zveza Koroške s Kranjsko od Kranja in je tudi namenjena že za železnico. Varo je toraj popotniku tu podnevi in ponoči, kakor je že divje in samotno, domači ljudje so ti pa prijazni, zgovorni in postrežljivi, da si popotnik boljših ne more želeti. Ob cesti je nekaj mlinov in žag, pa poslopja so raztresena tako, da sosed komaj vidi sosedu, in to je več ko dobro uro hodá.

Dolgočasno, je li? O ne, to je kaj za človeka, ki si išče miru. Noga mu hiti naprej, v njem pa se hladé razna morda prej razburjena čutja in če bi ne bilo tako kislo vreme, kar sedel bi v dišečo pogorsko travo ter odprl prsi planinskih vonjav nasitenemu pihu, da bi si prestrojil oprášena in zakajena pljuča ter v-sé dobil čistega zraka, kakoršnega mu ne dá mestna zabuhlost ali močvirne megle gosta, pa mrzla soparica.

Že sem daleč gori v dolini, ko me sreča

nateplo od vseh strani mnogo bolj ali manj spridenega osebstva, ki se doma morda še boji kazati svoje zlobnosti, na tujem pa postane predrzno. — Zarad pojemanja verskega in uravnega čutila je tudi obnašanje v srednjem stanu, ki se pa čedalje bolj med „olikane“ poriva, mnogokrat vse raje, kakor spodbudno. — Izmed učenejših krogov pa prihaja pohujšanje po posojevanju in priporočevanju zlobnih knjig in časnikov, in po opuščanju potrebne čuječnosti; po pohujšljivih predstavah v gledališčih, kamor slepi starši puščajo ali celo sami vodijo svoje nedorastle otroke in kjer se smejo in ploskajo rečem, zastran katerih bi morali zarudeti in si vse prizadajati, da se kaj enacega za vselej odpravi. Kar nekateri bukvarji posojujejo, prodajajo in ponujajo, je goli strup in vendar se jim nič žalega ne zgodi. Nedavno je celó časniku, od kterega bi bilo kaj takega najmenj pričakovat, bila pridjana priloga hvala leča slaboglasnega Zimmermana brezversko ali bolj rečeno vero zanikajočo, zoper vero delujočo knjigo. In taci marog je več po hišah ki so sicer krasne s preprogami etc. kinčane, kjer se vsak dan skrbno prah briše ter mnogokrat svitla tla gladijo, taka neznanska nesnaga od knjig se pa pusti, da rod za rodom pridi in kuži. Sicer se še po mnogo mnogo družih rečeh pohujšanje godi.

Pa vse take in enake nelepote mesta moral bi „olepševalni odbor“ sam poiskati in odpraviti. Mogoče je, če se le resno hoče.

V tem smislu naj bi se krepko delovalo tudi povsod drugod, in potem bi se v resnici lepšala naša dežela in v nji bela stolica, in vsak Slovenec bo rad popeval s pesnikom:

Stara tam stoji Ljubljana,
Vse dežele kinč in kras;
Mati sinom slavnoznana,
Z gore čuj pozdrava glas.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. novembra.

Avstrijske dežele.

Avstrijska delegacija je imela drugo polnoštevilno (plenarno) sejo 10. t. m. Predsedoval je grof Czartorijki. Navzoči so bili trije skupni ministri. Prvi je poročeval delegat baron Hipoliti o carini; čistega dohodka je tukaj 17.063.070 gold., kar se vzame v proračun skupnega državnega gospodarstva za l. 1884. Delegat baron Engerth je poročeval

za tem o proračunu skupnega državnega ministerstva, ki se sprejme po nasvetih odseka 31.973.480 gold., od kterih je pokritega 2681 gold. Isto tako se sprejme proračun najvišega računskega urada, ki potrebuje 125.747 gold., od kterih je pokritega 77 gold. Delegat grof Clam Martinic poroča o proračunu skupnega ministerstva vnanjih poslov. V splošnji debati govori delegat grof Coudenhove. On pravi, ogromni stroški za vojno so potrebni, da se ohrani moč in veljava države. Politično obnebe se mu zdi nekako otemnjeno. Vse govori o miru, stroški za vojno so pa čedalje večji, tako, da manjka tu in tam denarja za najpotrebnejše stvari, n. pr. za naravnanje ravnotežja v državnem gospodarstvu. Ali bi ne bila boljše vojska, ki bi politično nebo pojasnila, kakor tak oborožen mir? — Vendar, pravi, to bi bila velika predrznost, lečiti manjše sedanje zlo s prihodnjim veliko večim. Vendar upanja ne smemo zgubiti. Tudi po drugih državah čutijo potrebo miru. Vše pred kacimi 4 leti je bilo govorjenje o razoroženju v Evropi, ta čas Francosko ni bilo za to. A sedaj se je tam mnogo spremenilo. Zapletli so se v homatije onkraj morja, dolg jim čez glavo raste. — Ako začnejo države razoroževati, pripada možem, ki bodo ta čas na krmilu, važna preimetna naloga. Sedaj pa živimo še v železni dobi. Vojske dan danes se vodijo drugače, kakor v prejšnjih časih. Razen drugih potrebnih pogojev za srčno vojenje mora biti mir in zadovoljnost med narodi v domači zemlji, tudi iz tega razloga, namreč z ozirom na vnanjo politiko, mora vsak avstrijski rodoljub, naj bode vže teh ali unih nazorov, začeto spravo med narodi veselo pozdravljati. Delegat dr. Sues pozdravlja avstrijsko politiko na zunaj, a na znotraj je ne hvali, prijaznost do Nemčije je njemu in njegovi stranki ne le politinaa, marveč tudi srčna potreba. Dalje mu je pa tudi ljuba prijaznost z italijansko vlado, ki se drži svobodnih načel. Prijateljstvo je pa toliko bolj stalno med vladami, ako se tudi narodi med sabo spoštujejo. On pride do končnega sklepa, da bi avstrijska vlada, ker je v prijateljskih odnosajih na severji in jugu, morala tudi v notranji politiki držati se načel, kakoršna preobladajo v teh deželah, da bi si ne bila vnanja politika navskriž z notranjo. — Prestopi pa potem govornik na novo nastale podunavske države, govori o avstrijskem prometu v teh krajih, in vpraša, koliko se je vresničilo upanje, ktero se je stavilo zarad otvorjenja podunavskih luk in otomanskih železnic? Govornik potem razpravlja tako zvano podunavsko vprašanje, on kaže, da je Rusija vse dosegla, kar je zahtevala, namreč svobodno vožnjo po dunavskem rokavu Kiliji. On govori o svobodni vožnji po velikih rekah, ki je bila vže l. 1815 proglašena, a dan danes pa je neizogibljivo potrebna, ker velike železnice samo-

voljno stavijo tarife in trgovstvo preobkladajo, kakor se jim zljubi. Podunavska komisija se je poganjala za svobodno vožnjo po spodnjem Dunavu, v Berolinu pa so zastopniki velikih železnic sklenili tarifo, vsled ktere nemško blago, ki se v Rumunijo pošilja, manj plačuje dace, kakor avstrijsko, ki je vendar toliko bliže Rumuniji. Govornik prestopi potem na vprašanje zarad „železnih vrat“. On pravi, ako se ima izročiti izpeljava tega podjetja ogerski vladi, naj se ji to izroči kakor naročilo skupne države, v nje imenu naj Oggersko izpelje to imenitno zadevo. Nobena vlasti, opravičenih za vožnjo po Dunavu, ne sme imeti kakih predprav. — Sklepa pa rekoč: Pred strašno vojsko na zunaj nas je obvaroval minister vnanjih poslov, ali pa bode mogel nakloniti nam ves blagor miru, je drugo vprašanje. (Delegat Sues res mnogo zahteva, a kdor je opazoval vse obravnave o tako zvanem podunavskem vprašanju, je lahko zapazil, da je Avstrija prav zarad vnanjega miru morala prijenjati v marsičem, kdo ne pozna tukaj oblastno obnašanje rumunskega kraljestva, za kterim, kakor vsak vé, stojé druge velevlasti? Sicer je pa vsak lahko vedel, da na to polje govornika danes ne bode nihče spremljal.)

Budgetov odsek **avstrijske delegacije** je imel soboto 10. t. m. sejo, precej potem, ko je minula plenarna seja. Poročevalec baron Bezecny je poročal o sklepnem računu za l. 1881, in po njegovem poročilu sklenili so tudi spregledati poviške račune. Odbor je potem volil ude v naznanilno komisijo, ki so: grof Hohenwart, grof Falkenhayn, baron Bezecny, grof Coronini, grof Clam-Martinic, dr. Matfuš, dr. Čerkavsky. Poslednjič je bil grof Falkenhayn voljen za vesoljnega poročevalca.

Avstrijska delegacija je imela večeraj 12. t. m. splošno sejo. Sprejeta je bila po odsekovih nasvetih: redna potrebščina za vojno l. 1884, potem izredna potrebščina za poveljništva vojakov in naprave v obsedenih deželah za l. 1884. O poslednjem predmetu je bilo nekaj razgovora, ko je delegat Pflügl v misel vzel razmere, ki se tičejo katoliške vere v Bosni. Državni denarstveni minister je na vprašanje imenovanja govornika obširno odgovoril, odsekovo poročilo se je potem sprejelo. — Delegacije bodo izvršile svoje delo vže prihodnje dni, tako da bode prihodnji teden začel delovati ogerski državni zbor. Čakajo ga važne stvari; na vrsto bodo prišle hrvaške zadeve: imenovanje bana. Zarad izgredov v Srbiji je bilo vse radovedno, bali so se, da bi to ne vplivalo na razmere na Južno-Oggerskem, a sedaj se kaže, da je vlada zadušila vstanek. Prihodnji ponedeljek bode na dnevnem redu: ženitvovanja med judi in kristjani, potem pa naklad za povišanje davka. — (Ali se mar za to dvojje najhuje mudi?)

stara ženica. Pozdravi me s „hvaljen bodi“, potem pa postoji in praša:

„Kam pa gredo — naj ne zamerijo?“

„Ej, ženica, saj vidite, da po dolini navzgor“ — odgovorim.

„No, to že“ — reče ona, — „pa, naj ne zamerijo: kóga pa gredo rubit?“

Bes te plentej, ta je lepa! „Zakaj pa mislite, da gredo kóga rubit?“ — prašam jaz.

„I zato“ — pravi ženica — „ker nimajo nič seboj, toraj gredo gotovo po kaj. Bradači in kosmatini so nesreča za kmeta.“

Na, tiho! Pa ne! „Mati ali ženica, kar ste že“ — rečem na to — „vi se motite. Jaz ne grem nikogar rubit. Tu imate pa šestico za to, kar ste mi povedali, pa molite po samotni poti zá-me!“

„Oh, Bog lonej, bom že“ — reče ženica — „potlej pa že niso nič hudega, ker na molitev še kaj držé. Škrieci in mustačarji za to nič ne marajo. Bom že molila za srečno pot.“

„Koliko je pa še do Kokre?“ — prašam slednjič.

„Kaj bo? Oni bodo prišli do cerkve nekako tako, ko bo ravno večernico zvonilo nedelji.“

S tem greva vsak v svojo stran. Kar mi je povedala priprosta ženica, mi je bil povod premišljevanju; malo besed, pa veliko jedra. To se najde pri kmetiškijh ljudeh, posebno pri starejih. Nezaupnost ali slaba vera do „bradačev“ ni neopravičena, ker priprost in nepopačen človeški um v svoji sodbi do ljudi ni krivičen, če prav tu in tam ne dobrovoljen.

Iz tega premišljevanja me čez dobre pol ure prebudi glas zvonov. Videti še ni nič, a ko pridem okoli cestnega ovinka, zagledam prav pred sabo ob levi lično hišico, malo naprej — — mitnico in za njo zalo cerkvico, iz ktere zvonika doné zvonovi, v harmoniji podobni prav šišenskim; veliki je namreč *F*, druga dva se mu še precj dobro privilegata. Hiš je tu vse skup eno kópo, kakor pravijo na Gorenjskem, to je: štiri. Moj cilj je bil — vsled davnega že preprijaznega povabila — farovž, kterega mi, akoravno sem že prej su-

mičil, da bo tista lepa hišica, pokaže kmetiški mož; vrata so zaprta, pa primem za kladivo in ko se odpro:

„O — o — o!“ — doni iz ust prijaznega gospoda, ki me brž v vežo potegne ter v „hišterno“ pelja in tam posadi na stol. Njegova „Marta“ ne ve brž, kaj bi prinesla, pa se spomni, da ima doli pri vodi postrvi. Oj, to pa, to! Pa kaj bom dalje pravil! Kokrške postrvice, majhne pač, pa kako okusne! Nekaj jih je moralo meni na ljubo smrt storiti, pa predno sva jih pokopala, šla sva naprej po dolini, kjer je nova cesta ob desnem, potem pa zopet ob levem bregu vode v koroško stran. Prejšnja cesta prestavila se je čez kokrški most, potem pa šla po strmlem levem bregu; nova pa je čisto priležna, skoro se ne čuti, da bi bila kaj napeta. Tu in tam so tudi kaj umetna dela, mostovi po najnovejših pravilih in tudi slapi so kaj lepo vjeti in speljani pod ceste; strani pa niso še vtrjene, večkrat se vsuje kaj ali zdrkne s hriba in gospod župnik mi je rekel, da tu vzlasti v jeseni in spomladi treba

10. novembra je sprejela tudi **ogerska delegacija** proračun za vojno in takoimenovani kredit za obredene dežele brez posebne debate po poročilih odseka.

Hrvaški položaj se je zdatno poboljšal. Koloman Tisza skazal se je Hrvatom pravičnega državnika, ki jim bo zahtevanje skoraj do malega izpolnil. Tako se je nenadoma vse na boljše obrnilo, kakor se je sploh pričakovalo. Rodil se je žlahten sad, po katerem je hrvaška zemlja že dolgo koprnela. Madjari namreč so prišli do spoznanja, da je bila njihova politika gledé Hrvaške popolnoma napačna, in da je ves trud, ki so si ga Madjari prizadeli, da bi Hrvate pomadjarili — bob v steno! Tisza je pokazal, da mu je na tem ležeče, s Hrvati v miru živeti. To je res veselo, če državniki niso svojeglavni, ampak resnico spoznajo ter se po nji ravnaajo. Kako marsikje bi se mirno vse z lepo rešilo, naj bi se stranke tega pota držale. Druga dobrota, ki je iz najposlednje ustaje se porodila, je natančnejše spolnovanje pogodbenega zakona, in tretja pa bodoče imenovanje novega bana in generala Filipoviča. Madjarskim listom sicer ne gré nikakor v glavo, kako je mogoče, da je vlada „avstrijskega generala“ za bodočega bana predlagala, Hrvatje so pa tem bolj zadovoljni, ker je Filipovič njih domačin in narodnjak, in si bode gotovo za častno nalogo postavil, strogo na to paziti, da se bo vse po pogodbi izvrševalo in nič ne podvzelo, kar bi ožji njegovi domovini na škodo biti utegnulo. Ako se imenovanje Filipovičeve na visoko in častno mesto potrdi, čestitamo Hrvatom iz celega srca, da se jim je kritično vprašanje tako srečno rešilo.

Hrvaške zadeve. O tem ima „Vtrld.“ dne 12. t. m. to-le naznanilo: Ministerski predsednik Tisza in minister Bedeković sta se dlje časa v nedeljo 11. t. m. pomenjkovala s Filipovičem in potem je bil Tisza pri cesarji. Še tudi danes ni določeno, kdo ima biti hrvaški ban. Ogerski ministri ostanejo še v ponedeljek na Dunaji. Danes (12. t. m.) se razglša: Ministerski predsednik se je posvetoval danes z drugimi ogerskimi ministri in potem z ministrom unanjih poslov grofom Kalnokijem. Minister prometa, baron Kemeny, se je danes razgovarjal z ministrom trgovstva baronom Pino. Baron Kemeny bode odpotoval popoldne, trgovinski minister grof Szecheny zvečer v Budapešto.

Hrvatje so sklenili, da, ako bi se jim ban do 20. t. m. ne imenoval, se ne vdeležijo ogerskega državnega zbora in se jih bo velika večina poslanstvu odpovedala. — F. Z. M. baron Filipovič neki zaradi tega tako dolgo oprezuje in pomislilike dela, ker mu je težavni položaj bodočega bana na Hrvaškem le predobro znan.

zmiraj kviško zreti, da popotniku kaj pod noge ali na glavo ne prileti. Ko se pa vsede zemlja in stene vtrdijo, bo že bolje. Reči pa moram, da tako lepih cest na Kranjskem ni veliko, še manj pa drugje.

Tako sva jo z gospodom mahala proti koroški meji, a ker je bilo vreme prekislo, vrnila sva se, predno sva jo videla. Postala sva le še pri novem mostu, kjer je narava res prav ameriansko divja. Čez grozne skale, ki so v Bog ve koliko stoletjih odkrušivši se od sten kakor zid ravnih prigromele v strugo, se vali in peni Kokrica, kakor na pr. kak narod, ki je vklenjen v sponse in rožlja z verigami. To je bobnenje, akoravno reka le majhna! Pa čila, močna je, in zato premaga skalovje. Kako mora biti tod pozimi, ko zapade sneg in se naredi led! Kako težaven je pa tudi posel duhovnega pastirja v tako raztreseni fari, kjer mu ni skoro stopinj po ravnem! Res je, da si človek nebesa zasluži, a trpljenja je veliko, priznanja pa malo.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

„Corr. Bureau“ se poroča iz **Belgrada**, da ni res, da bi bili profesorja Gjaja v Zajčar gnali in ga ondi vsmrtili. Tudi ni resnično, da bi bili v Aleksincu uporniki sodniško osobje vjeli in zaprli. Gjaja in vsi njegovi sodeložniki so še vedno v Belemgradu. Ako poročila iz Srbije, osobito pa iz Belgrada neresnična dohajajo, naj se naši čitatelji temu nikar ne čudijo, kajti ondi živi mnogo privandranih inoancev, ki le od časnikarstva živé in vsako priložnost porabijo, da iz nje vznemiralna poročila krpajo, ktera potem zunanjim novinarjem za drag denar telegrafirajo. Navadno drugi dan pa zopet ravno nasprotno novico naznajo in tako za prazen nič ti ljudje dvojno plačo vlečejo.

iz Rima. Po mnogih mestih se shajajo ljudje v zборе zaradi razširjenja volitvene pravice pri upravnih (administrativnih) volitvah. Dosihmal se je še red vzdrževal. — Cairol, Crispi, Zanardelli, Nicotera in Baccarini so se baje zedinili, da bodo kabinetu oponirali.

Ruski minister unanjih poslov pl. Giers bode potoval v inozemstvo, kar je bilo sicer vže večkrat omenjeno, a tudi večkrat preklicano. Obiskoval bode svojo bolno hčer in soprogo v Montreux ob Genevskem jezeru. Bode pa zopet veliko govorjenja, ako se bode tje oglašil, a tudi če se ne bo oglašil.

„Journal de St. Petersburg“ pravi, **ruska ekspedicija v Tedjene** je imela namen prepediti roparje v pustini, o tem ste se bili porazumeli ruska in perziška vlada. Rusija noče v Merv; Perzija nima namena niti pripomočkov posesti te dežele, ki so zunaj meja obojih držav.

Iz **Madrida** se piše: Nemški cesarjev adjutant baron Loë prišel je s cesarskim pismom semkaj in ga je že kralju izročil. Prestolonasledniku se bodo do Barcelone, kjer se bo izkrcal, nasproti peljali najvišji komornik, jeden kraljevih adjutantov in minister zunanjih in vojnih zadev. Iz Barcelone peljal se bo nemški cesarjevič v kraljevem vlakcu v Madrid, kjer bo nekako 14 dni ostal. Ogledal si bo Escorial, Aranjuez, Toledo in več družih mest po Andaluziji, kjer ga bo kralj Alfons spremljal. — Španski časniki predstojecemu potovanju nikakor političnega namena ne pripisujejo ter se trudijo po svoji moči misli avstrijskih in nemških novih zavračati, da bi bil pohod nemškega princa le kolikaj s politiko v zvezi. „Mi moramo z vsemi državami v lepi slogi živeti, piše „Dia“, ako hočemo na vspešno bodočnost računati, in vsaka vlada pri nas zadela bi na upor, ako bi se ne posluževala te politike.“ Je že vse prav, tega nam pa vendar ne bo nihče oporekal, da Bismark skrivaj na to dela, da zruši medsobojno vzajemnost francoskega in španskega naroda in to bi vtegnilo jedro biti nemškega princa popotovanju.

Portugizi so zasedli na zapadnem afrikanem obrežji Landano. Nekega Brazzo so zamorci umorili.

Angleži bodo se konec novembra jeli iz Egipta umikati.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 11. novembra. Kmalo bo dva meseca, odkar ni več poštne postaje na Hudem. To je že povsod znano, ker je bilo o tem spremenu po časnikih že v začetku meseca sept. brati. Pred nekterimi dnevi pa sem videl z Dolenjskega pismice, na katerega marki je bil razločno pritisnjen pečat: „Obergurk b. Pösendorf“. Radi tega pečata bi mi bila kmalo kri vzkipele. Da se mi več kaj tacega ne primeri, prosim krškega poštarja, naj si priskrbi nov pečat, na katerem naj ne stoji več „Pösendorf“ in ki naj privošči malo prostora slovenski Krki. Ne vem, zakaj bi se tega imena tako ogibali? Krka je izvestno, prvotno in pravo ime, ondudakjšnja župa se zove „Krka“, župnija je krška, ranjki raki so krški — le pošta

ima tuje zmaličeno lice: „Postamt Obergurk“. Zakaj je to dobro? V okolici je po deščicah povsod vas zapisana najprej slovenski, potlej še le nemški (izjemo vidiš le v enem kraju, kjer je na vrhu „Mullau“ — krasno! — spodaj pa še le slovensko ime. To pa menda zaradi tega, ker je Čebularjev oboj, na katerem tista deska visi, previsok, in table niso mogli doseči, da bi je z novo zamenili), na pošti pa se kaže sam nemški napis, katerega ne zna brati, vem, da ne deset župljanov.

Ker se je zvezala zdaj stranska krška pošta z glavno v Višnji gori, in ima zadnja na svojem pečatu poleg „Weixelburg“ tudi „Višnja gora“, upam, da bo tudi Krka kmalo prišla do pravice, da bo smela svoje prvotno ime pritiskati na pisemske marke.

Domače novice.

(*Nedeljski občni zbor družbe sv. Vincencija*) je bil srednje obiskan. Prišel ga je preč. gosp. vodja, kanonik dr. Gogala s kratkim nagovorom. Iz pregleda navedemo samo sledeče:

I. konferenca sv. Nikolaja je imela 24 delalnih udov. Podpirala pa je 110, večinoma družin, pa tudi nekaj posameznih. Dobrotniki so darovali 1096 gold.; zbirka delalnih udov pa pri tedenskih zbora je znašala 397 gold.

O II. konferenci sv. Jakoba poročal je predsednik preč. gosp. prošt Jare. Povedal je o pregledu, da delalnih udov je bilo 19; dohodkov nabranih pri dobrotnikih je bilo 1181 gold.; zbirka o tedenskih shodih pa je znašala 130 gold. Podpiranih je bilo 114 družin in posameznih. Zlasti se je ozirala na bolnike in stare.

Dalje je pojasnoval g. kanonik Gogala stanje deške sirotišnice, na kateri je bilo lanske leto čez 19.000 dolgá. Po dobrotnih darovih je bilo mogoče odbiti 4000 dolgá, tako da ga je na pohoštvu le še 15.000 gold.

Razun tega se je še mnogo izdalo za sprotne potrebe in notranjo opravo novega pohištva, tako na pr. za izdelke rokodelcev blizo 2400 gold., notranjo hišno opravo 660 gold. itd., vsega vkup čez 6200 gold.

Za zavetišče dečkov se je nabralo in izdalo čez 500 gold. ter s tem marsikteremu revnih dečkov omogočilo, da zamorejo šolo redno obiskovati in napredovati.

Res se, kar se tiče dejanskega usmiljenja in dobrotljivosti, Ljubljancanom, okoličanom in sploh Slovencem ne more zanikernost ali trdoba srea očitati. Na pr. iz mnogo fará, tudi oddaljenih so poslali po dva, po tri voze pridelkov za hrano; nekaj kruhopekov tu se vrsti ter dajejo ves potrebni kruh za celi teden in kadar na vrsto pridejo itd.

Za to so konečno stolni prošt preč. gosp. Zupan po pravici opomnili: „To je Bog naredil, je delo Božje ter je prečudno v naših očeh.“

Naj še konečno opomnimo, da letos je 50letnica Vincencijevih družb, ki se pri nas ravno ta teden obhaja, ter bo v to v nedeljo slovesna sv. maša v cerkvi presv. Jezusovega Srca, ko po prejetih sv. zakramentih zamorejo biti deležni popolnih odpustkov delalni udje, dobrotniki in podpirani. Tudi se bodo brale tri sv. maše za žive in mrtve ude, dobrotnike in podpirane in sicer ena se je brala včeraj, druga bo v nedeljo in tretja danes teden. Mnogo ljudi bo pri tej priliki teh duhovnih dobrot deležnih; zakaj družeb sv. Vincencija

je dandanes čez 5000, ki se nahajajo po vseh delih sveta. „Res delo Božje in prečudno v naših očeh!“

(V bogoslovsko semenišče) je sprejet in že vstopil g. Ivan Hudovernik iz Zatičine.

(Konfiskacija 179. številke „Slovenčeva“) je, kakor je brati v današnji „Laibacherici“, deželna sodnija ljubljanska potrdila — češ, da je dotični članek pregrešil se zoper § 305 kaz. postave. Zato se imajo vničiti zaseženi listi, stavek pa razdijati.

(„Brenclj“ št. 20. in 21), ki je prišel danes na svetlo, je jako raznovrsten in zbadljiv; ima tudi več podob. Priložena mu je 17. pola povesti „Ne v Ameriko!“

(Njerganje.) Nek ljubljanski list se jezi, da je ljubljansko mestno starešinstvo poslalo nekaj gospodov v Gradec ogledat si naprave, kakoršnih bo v Ljubljani kmalu treba, namreč mestno hranilnico in vodovode; ta list namreč pravi, da to dela le neopravičene stroške mestni blagajnici. Takrat pa, ko so nemškutarji sedeli na „rotovži“, je bilo vsako potovanje njihovo na mestne stroške prav in opravičeno, če so tudi le n. pr. ministrom častne diplome nosili ali so vozili se jim vklanjat, kar ni dalo Ljubljani prav nobene koristi. Taki so!

(Neprijetnost.) Včeraj je veliki pes, prave teleče podobe, s katerim se baha po Ljubljani znan mladenič, v drevoredu podrl ob svojem divjem teku dva fantiča na tla, da sta bila vsa umazana in strahu blede. Mladi gospodar, če je to videl ali ne, se ni nič zmenil. Ali bi ne bilo kake pomoči zoper razvado, da si ljudje spogajajo tako grozne mrhe, ki po mestu pred njimi in za njimi letajo? Vsaj otroci se jih strašijo in kake posledke utegne tak strah imeti, je znano.

Razne reči.

— † V Kranji je umrl gosp. I. Skaberné, gimnazijski učitelj, za srčno napako.

— Frančiškanski red zadela je velika zguba po smrti č. o. Friderika Hoenigmanna, ki je bil rojen 7. maja 1823, v Stari Cerkvi ali Srednji vasi (Mitterdorf) na Kočevskem. V cerkveni red je stopil 5. sept. 1843, v svojem dvajsetem letu; 8. sept. 1846 napravil je slovesno obljubo in 28. dec. istega leta bil je mašnik posvečen. Med svojimi redovnimi brati užival je visoko spoštovanje; zato je bil mnogo let zaporedoma izvoljen predstojnik hrvaško-kranjski pokrajini Sv. Križa (minister provincialis). Večino svojih redovnih let prebil je na Kostanjevici, kjer je podučeval v dveh zadnjih gimnazijskih razredih modroslovje, verstvo, nemščino in zgodovino. Njegovemu prizadevanju se je največ zahvaliti, da sta se vpeljala letos v domačih šolah tudi 5. in 6. gimnazijski razred, tako, da morejo mladeniči, ki so dovršili spodnjo gimnazijo, stopiti brez ovire v frančiškanski red. Njegova raznovrstna spretnost znana je bila tudi redovnim prednikom v Rimu zato je bil pooblaščen, da je kot komisar in preglednik (visitator) obiskal mnogo frančiškanskih samostanov v Avstriji. Kot rektor (profesor) in spovednik bil je jako delaven, o dani priliki — n. pr. o blagoslavljanju križevih potov — je tudi prav jedrnat pridigal; ali največje zasluge za svoj red si je pridobil kot provincial. Kot tak je strogo na to pazil, da so se pravila sv. Frančiška izpolnovala in da se je duh tega očaka v pokrajini (provinciji) Sv. Križa vedno obnavljal. — Po svoji prijaznosti in ravni, odkriti besedi, po svoji resnosti, združeni s prijetno šaljivostjo o pravem času, po svojem sočutju za blagor in gorje svojega bližnjega v spovednici in zunaj nje, priljubljen je bil vsem, ki so ga poznali. To se je pokazalo posebno o času njegove bolezni. srčni hibi, kateri se je pridružila zadnji

čas vodenica. Uže preteklo poletje, ko se je bila bolezen močno oglasila, so se Goričani in ljudje z dežele mnogo zanimali za njegovo stanje. Ko se je bila bolezen pretekli mesec shujšala, prihajali so pogosto meščani in duhovni bolnega patra obiskovat. Predzadnji ponedeljek, 29. oktobra, obiskal ga je tudi prevzvišeni knezonadškof, s katerim sta bila dobra prijatelja. Pogreb bil je v nedeljo, 4. t. m., popoldne slovesen po obilni udeležitvi ljudstva vseh stanov. Knezonadškof prišel je bil v cerkev sv. Ignacija, ko so imeli mrliča tje prnesti. Naj blagi pokojnik v miru počiva in naj dobi vrednih naslednikov med svojimi ostalimi brati.

(„Soča“.) — Stotnik slovenskega 97. pešpolka, g. Himmel, se je na sv. Martina dan, kakor tržaški „Tagblatt“ poroča, odpeljal s parnikom „Melpomene“ v južno Ameriko na opazovalni poduk. Parnik bo obiskal Brasilijo, Montevideo in Buenos Ayres, kamor se sedaj osobito Jugoslovani radi selijo in imajo ondi tudi že svoj časnik „Iskre“, ki so pa tako ognjevite in žareče, da se jim je pot v Avstrijo pri prvem prihodu prepovedala. V Neapolji in Barceloni vkrcalo se bo na „Melpomene“ 270 izseljencev, ki si ločejo nove domovine na drugi polovici sveta poiskati.

Telegrami „Slovenca“.

Praga, 12. nov. Pri današnjih dopolnilnih volitvah za državni zbor so bili v kmetijskih občinah izvoljeni: Mladočeh Gregor, potem Schulz in Hlavka, pripadajoča državno-pravni stranki.

London, 12. nov. Kakor se poroča iz Tamatave, je v Antananarini vnel se punt; umorjen je baje prvi minister, madagaške poslance pa, ki so nedavno vrnili se s svojega potovanja po Evropi, so menda zadavili.

Umrli so:

V bolnišnici:

8. novembra. Janez Peterneš, dninar, 60 let, travmatična vnetica možgan.

9. novembra. Ignacij Grapar, dninar 30 let, šena v glavi. — Ivana Nadrah, kuharica, 28 let, vnetica trebušne kože.

Tuji.

10. novembra.

Pri **Maliču**: Marquis de Gozani, vradnik, iz Krškega. — Vitez Matkovski, posestnik, z družino, iz Galicije. — Ant. Friedrich, tovarnar, iz Schönlinde. — K. Zahradka, kup. potovalec, iz Reichenberga. — B. Deutsch, kup. potovalec, iz Budapešte. — Leuschner, kup. potovalec, iz Brna.

Pri **Stoku**: Fr. Oderling, kup. potovalec, z Dunaja. — Ernest Schuldes, kup. potovalec, iz Brna. — Ana in Alojzja Mošec, zasebnice, iz Žabnice.

Dunajska borza.

12. novembra.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 75 kr.
Sreberna „	79 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 35 „
Ogerska zlata renta 6%	120 „ 25 „
„ 4%	86 „ 55 „
„ papirna renta 5%	85 „ 05 „
Kreditne akcije 160 gld.	276 „ 50 „
Akije anglo-avstr. banke 120 gld.	105 „ 25 „
„ avstr.-ogerske banke	841 „ — „
„ Länzerbanke	107 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	624 „ — „
„ državne železnice	309 „ — „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	218 „ 20 „
4% državne srečke iz l. 1854 250 gl.	119 „ 50 „
4% „ 1860 500 „	131 „ 80 „
Državne srečke iz l. 1864 100 „	170 „ 50 „
„ 1864 50 „	169 „ 50 „
Kreditne srečke 100 „	172 „ 75 „
Ljubljanske srečke 20 „	23 „ — „
Rudolfove srečke 10 „	19 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	103 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
London 120 „	60 „
Srebro „	— „ — „
Ces. cekini „	5 „ 71 „
Francoski napoleond. „	9 „ 58 „
Nemške marke „	59 „ 15 „

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stojecim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zdravila.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim pričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriščišo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(13) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice, c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabavanju človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želočen, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Najboljši

(16)

papir za cigarette

je

LE HOUBLON

(Francoski izdelek.)

Pred ponarejenjem se svari.

Jedino prav je ta papir, ako je na vsakem papirji vtisnjeno ime **LE HOUBLON** in ima vsak karton spodaj stoječo varstveno marko.

Cawley & Henry, alléinige Fabrikanten, PARIS